

41

М. Радкевич

СНІГУРКА.

КАЗКА.

Написав БОРИС ГРІНЧЕНКО.

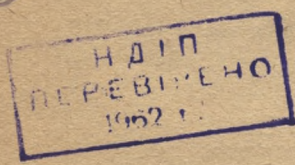
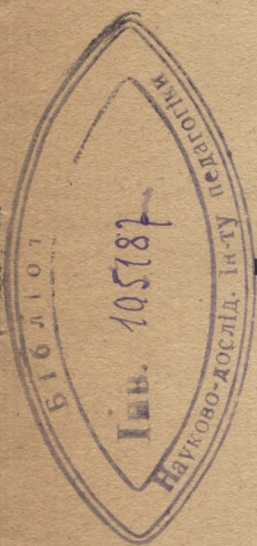
W

A-1y
Г-85.

СНІГУРКА.

КАЗКА.

Написав БОРИС ГРІНЧЕНКО.

122

У КИЇВІ, 1914.

Друкарня В. П. Бондаренка та П. Ф. Гніздовського.

СНІГУРКА.

Були колись дід та баба,
Та й старі вже стали
І, працюючи невтомно,
Усього придбали—
І хазяйство чималеньке,
І садок, і пільа...
Одного старим тим тільки
Пожаліла доля :
Не дала сліпая доля
Тим старим дитини.
А вони ж, було, обое,
Бідні, що години
Все молилися, благали,
Все благали Бога,
Щоб собі на старість втіху
Виблагать у Його.
Не діждались!.. Одинокі
Літа проживали
Й про тісну вже домовину
Згадувати стали :

Недалеко вже хвилина
 У житті остання —
 І старè їх серце дужче
 Сохне з горювання,
 Що ніхто, як прийде час той
 Вічного спокою,
 Їм очей вже не закрие
 Рідною рукою....

Раз сиділи дід та баба
 Під вікном обое
 Та на вулицю дивились,
 А там чепурної
 Дітвори весела згряя
 Гралась, метушилась,
 Та собі ліпити бабу
 З снігу заходилась.
 Усміхнулася бабуся,
 Дивлючись на діти,
 Та і каже так до діда :
 — „Що ж уже робити:—
 Як Господь не дав нам грішним
 Втіхи на цім світі,
 То ходімо хоча з снігу
 Дівчинку зліпити“.
 — „То й ходімо!“—дід промовив,—
 І пішли ліпити...
 А навкруг їх, сміючися,
 Метушяться діти...
 Ліплять. Чують, аж: „Добридені!“—
 Ззаду хтось озвався ;

Глянуть—дід старезний сивий
Відкілясь узявся
І питається, вклонившись:
—„А що, добрі люде,
Що робити заходились,
Що із того буде?“
—„А що ж,—баба одмовляє,—
Ми старі вже стали,
Та щоб дав нам Бог дитину
Ми не ублагали,—
То тепер вже хоч із снігу
Зліпимо дитину
Перед тим, як одинокі
Ляжем в домовину“.—
—„Поможи вам, Боже!“—стиха
Дід той промовляє
І з очей у діда й баби
Вмить кудись зникає...
Здивувались дід та баба...
Й знов собі ліпити,
А навкруг їх метушяться
І сміються діти.
Ліпить дід ніжки із снігу
І головку, й рота,
І очиці, й вушка ліпить—
Швидко йде робота.
Тільки що це? Мов одразу
Губоньки маленькі
Роскриваються, і очі,
Як блакить синенькі,
Те ж розплющились... Мара це?

Ні, он пара біла
З уст малих, уже червоних,
Повилась-злетіла;
Оченята занялися,
Дивлються, сміються...
У старих серця з надії
В грудях б'ються, б'ються...
І ось, бачуть: перед їми
Мов би оживає
Їх снігурка, ось неначе
Голову здіймає...
І одразу стрепенулась,
Чепурна і біла,
І устала, геть сніжини
Струсуючи з тіла.
— „Зорько!“ — скрикнула бабуся:
„Будь ти нам дочкою!“
І Снігурку вь кожушині
Понесла з собою.

Ось ідуть за днями ночі,
Швидко час минає—
Русокося Снігурка
Пишно розцвітає.
І не вспіли дід та баба
Звикнуть до дитини,—
Час надходить готувати
Рушники у скрині:
Русокося Снігурка
Дівкою вже стала
І на все село своєю

Вродою пишала.
І усі коло Снігурки
Хлопці так і в'ються,
Закохавшись, з старостами
До Снігурки шлються.
І за їми в неї двері
Рип та рип у хаті,
Та Снігурка не бажає
Женихів вітати :
Повертались з гарбузами
Старості додому,
Рушників не подавала
Дівчина нікому
І нікому чистим серцем
Ще не віддалася.
Не така бо, як всі люде
Дівчина вдалася :
Хоч чудовою красою
Процвіла дівчина,
Та рум'янцем не пишала :
Біла, як сніжина,
Русокося Снігурка
І синії очі
Поміж людьми, полохлива,
І звести не хоче.
Їй подобались не люде,
А та дужа сила,
Що всім світом володіє,—
Та була їй мила.
І коханим їй здавався
Буйний вітер в полі,

Що гуля і хуртовину
Розвіва на волі;
Темні хмари мов би сестри —
Так вона любила,
А з туманом, наче з братом,
Вранці гомоніла;
Зажурившись, у годину
Бурю виглядала
Й як зав'ється хуртовина,—
Тільки й оживала
І виходила із хати
Тільки в дні похмурі;
Дослухаючись, раділа
Вітрові і бурі
І ловила рученьками
Білії сніжини,
Цілувала їх, неначе
Стрілися дівчині
Рідні сестри, рідне браття,
А чи рідна мати...
Сумували дід та баба,
Сидячи у хаті,
Сумували, дивувались
З чого донька в'яне,
Як година у віконце,
З неба ясно гляне,
І радіє, як негода,
Стогнуци, завіє
Та холодним снігом-вітром
По степах повіє...

Та зіма ж та не довічно
На землі панує —
Сонце глянуло із неба
І землю німую
Обігріло, розтопило
І сніги, і кригу...
Повернуло од зіми вже
Знову на одлигу,
І потанули замети,
Ллються по долині,—
Засмутилася Снігурка,
Гаснуть очі сині.
Засмутилась і поникла
Тихо головою,
Так, немов би вже почула
Лихо над собою.
В хаті ходить, руки ломить,
В вікна поглядає,
Мов сніги свої в-останнє
І на вік вітає...

І прийшла весна квітчаста,
Зацвіли долини,
А в Снігурки лютий смуток
Не втиха й хвилини,
А ще більш вона сумує,—
І старі в печалі —
Умовляли й розважали,
Та й годі сказали!..

За весною тепле літо,
Ось уже й Купала;

Молодь сільська рада-рада,
Що його діждала.
До Снігурки забігають
Підруги-дівчата:
— „Як тобі ще не набридла
Хата все та хата!
І на вулицю не вийдеш,
Сидень ти, ніколи!
Ну, ходім стрівать Купала,
Бавитись на волі!“
Так дівчата щебетали,
А Снігурка біла
Їм тихенько одмовляє:
— „Я усе хворіла,
Та не здужаю й тепер щось —
Не піду я з хати“...
У розмову уступились
Тут і батько, й мати:
— „Ось піди лиш та побався —
Веселіше стане.
Ви беріть її, дівчата,
Дома хай не в'яне!“
І дівчата, сміючися,
Всі її вхопили;
Опиналася Снігурка,
Та не стало сили...

Над Дніпром широководим
Вже вогонь палає,
І купаловая пісня
Голосно лунає;

Парубки зійшлись, дівчата,
 З їми й уродлива
 Русокося Снігурка,
 Та смутна й журлива.

— „Гей, чи чуєте, дівчата,
 Час уже почати
 Через цей вогонь Купалів
 Нам усім плигати!“

І стають одна по одній...
 Перша вже плигнула,
 Далі друга над багаттям
 Швидко промайнула.
 Третя, п'ята... Вже й Снігурці
 Чёрга наступає.

— „Ох, не хочу я, дівчатка,
 Сили щось немає,
 Щось моє згнітило серце,
 Мов на лихо й горе“ ...

Так Снігурка всім дівчатам
 Пòдругам говòре.
 Засміялися дівчата :

— „Лихо нам с тобою!
 Вперше вийшла погуляти,
 Та і тут з журбою!
 Ну-бо, ну, плигай, сестричко!“
 І усі дівчата

До вогню Снігурку білу
 Почали штовхати.
 Одмогтись не має сили...

— „Ну, плигай, не бався!“ —
 А вогонь все дужче й дужче

Вгору розгорявся...
І вона через багаття
Кинулась що-сили,
Пасмо з полум'я гаряче
Її обхопило,
І вона одразу, бідна,
Парою взялася
І угору над землею
Високо звилася —
Тільки бачили, у небі,
Де зоря мигтіла,
Тихо-тихо пролинула
Хмарка чиста й біла
І потопла у безодні
Синій і глибокій...

Так zostались дід та баба
Знову садинокі...

1886.

34995/3019Рк.

Бібліотека „Молодість“.

- Том 1. Андерсен Г. Казки. Пер. М. Загірня. Ц. 65 к.
” II. Українські народні казки для дітей. З мал. Зредакт. Б. Грінченко. Ц. 60 і 80 к.
” III. Твен М. Пригоди Тома Сойєра. Пер. М. Загірня. Зредакт. Б. Грінченко. Ц. 80 к.
” IV. ” Пригоди Гека Фіна. Пер. Н. Грінченко. Зред. Б. Грінченко. Ц. 1 крб.— к.
” V. Амічіс Е. Серце. Книга про дітей. Пер. Б. та М. Грінченки Ц. 1 крб.— к.
” VI. Грінчен: о В. Байки. З мал. і з портр. Ц. 35 к.
” VII. ” Чудова дівчина та інші оповідання. З портретом автора Ц. 35 к.
” VIII. ” Сонце сходить.. та інші вірші. Ц. 50 к.
” IX. ” Книга казок віршом. З малюнками Ц. 60 к.
” X. ” Розум та почування у живої тварі. З мал. Ц. 60 к.

Портрети Ворнеа Грінченка по 3 і по 30 коп.

Листовні картки: а) з портретом Б. Грінченка і з цитатами з його писаннів по 5 к. б) Школа імені Б. Грінченка з-окола і в середині по 3 к.

Казки віршом Б. Грінченка.

1. Два морози—4 к. 2. Снігурка—3 к. 3. Сірко. Могутний комарь—2 к. 4. Сопілка—4 к. 5. Скарб. Крюк велика птиця—4 к. 6. Чия робота важча—2 к. 7. Дівчина Леся—4 к. 8. Кузьмина. Три бажання—4 к. 9. Дурень думкою багатіє. Риб'ячі танці—3 к. 10. Спрітка—2 к. 11. Смілива дівчина—5 к. 12. Дума про княгиню-кобзаря—3 к.

Продаються по всіх українських книгарнях.

Ціна 3 коп.

У КИЇВІ, 1914.

Друкарня В. П. Бондаренка та П. Ф. Гніздовського.
Михайлівська № 18